

Šiame numeryje

AR LENINAS JAU IR LIETUVIŲ LITERATŪROS KLASIKAS?
TRIJU RASYČIŲ ZODIS.
SVETUR NUOTAKĄ ISLEIDZIANT — ENCYCLOPEDIA LITUANICA PIRMASIS TOMAS.
NAUJCJII ALOYZO BARONO KNYGA.
J. AUGUSTAITYTĖS - VAICIUNIENĖS EILĖRASCIAI.
DAR APE VINCĄ KREVĘ.
TAUTA PAGERBĖ PASTERNAKĄ.
CHRISTOPHER DAWSON MIRUS.
VIDURAMŽIŲ MENO PARODA.
KULTŪRNĖ KRONIKA.
NAUJI LEIDINIAI.
MOTERŲ GYVENIMAS.

Ar Leninas jau ir lietuviai literatūros klasikas?

Rašytojų suvažiavimai okupuotoje Lietuvoje nėra kasmetinių reiškinys. Dešimtmečius nusiteisusime okupacijos laikotarpyje šiemet gegužės 27-28 d. šauktasis iš eilės yra vos penktas. O ir šaukimo priežastis dažnai didžiai dalimi visai neplaukia iš pačios literatūros tenykštės raidos, o būna daugiausia propagandinės ar grynių techninių valdybinių posūtių pakeitimui. Toks tipingas rašytojų suvažiavimas buvo ir šiemet.

Mažiausiai tenka abejoti, kad pati pagrindinė suvažiavimo šaukimo priežastis buvo lenininių metai — 100 metų sukaktis nuo Lenino gimimo. Kada ligi nepakeliamo koktuomo mėnesiu mėnesiais ir metais laikraščiai ir žurnalai visoje Sovietijoje perkimė Lenino liaupsėmis, kada visokios organizacijos, įvairios institucijos, miestai ir respublikos nėresi iš kailio rengdamos prievalomas Lenino akademijas, jubiliejinės šokių bei dainų šventes ir kt., nesušaukti rašytojų suvažiavimo ir neišgabinti rašytojų vardu Lenino, būtų buvęs tikras nusikaltimas.

Ypač paskutinioji citata rodė, iki koko "palaiminto pamisimo" turi nueiti lietuvių rašytojas, tvirtindamas, kad Leninas yra kone pati giliausioji net lietuvių literatūros šaknis. Atrodo jau, kad pats Leninas yra tiesiog lietuvių literatūros nuosavybė, ko gero — jos klasikas. O iš tikrujų Lenino "santykis" su pasiektoju lietuvių literatūros lygiu yra tik tok, kaip "ryšiai" tarp lietuvių literatūros ir Japonijos imperatoriaus Hirohito, kaip "gimynystė" lietuvių literatūros ir Kinijos Mao Tse-tungo, o jeigu ieškoti artimesnių, kaimyninių ir "šiltiesnių" sūtų, kaip "glaudumas" tarp Lenkijos Pilsudskio ir lietuvių literatūros puslapiai.

"Teisingas Lenino mokymo

I NEŽINOMO BROLO PRAŠYMA ATSILIEPIANT

Lietuvos Atgimimo sajūdžio skelbtasis partizaninės temos romano konkursas baigtas iškilmėmis birželio mėn. 20 d. Jaunimo centre, Chicagoje, įteikiant konkursą laimėjusiam rašytojui Jurgui Gliaudai už romaną "Aitvarai ir giria" 1000 dolerių (mecenatas Ona ir Valerijonė Simkalai), Aloyzui Baroniui už romaną "Vėjas leka lyguma" 500 dolerių (mecenatas Br. Matcianekas) ir Anatolijui Kairiui už romaną "Ištikimoji žolė" 500 dolerių (mecenatas J. Valiušaitis). Cia spausdiname visų trijų rašytojų toje literatūros šventėje tartus žodžius.

JURGIS GLIAUDA

Vengdamas pasinaudoti žoddingu simpoziumu tradicija, aš noriu kalbėti trumpai.

Prieš trisdešimt metų, birželio mėn. Lietuvos valstybė prarado savo neprisklausomybę. Po vieneriu tautos kančią metų, galiuškas sukilimas trumpam ir labai trumpam sugrąžino suverenumą. Paskui, per kelerius metus tėsesi žūtbūtinis kovos dėl laisvės, kurių metu daugiau kaip 30,000 Laisvės kovotojų žuvo neįpalyginamo heroizmo aplinkybė. Bet tautos laisvės ir suverenumo idėja nežuvo, pasiliko visgyva, atakali ir bekompromisinė.

Ši šventė skirta to herojiskio aukos ir apmaudo periodo vaizdui atkurti mūsų raštijoje. Šio konkursu idėja buvo Laisvosios Lietuvos redaktorių V. Simkaus kreipinyje į lietuvius rašytojus, tautos atsako kūriniais, liudinčiais, kad laisvės vaizdas niekados neįšblės lietuvių siekiuose.

Mes nepripažistame kompromiso, kuris skelbtų, kad įmanoma dalinės laisvės idėja; okupanto leidimas kalbėti savo teritorijoje sava lietuvių kalba. Mums reikia pilnos laisvės, pilno savo valstybės suverenumo. Mums reikia totalinės laisvės realizavimo. Tik už tokia idėja suguldė savo galvas savanoriai, partizanai ir laisvės kovotojai.

Todėl mums privalu gaivintis tomis nuotaikomis, tais įsitikinimais ir siekiuose, kuriais gyveno Lietuvos valstybės steigėjai. Tai yra totalinė, pilnintinė Laisvės tautos suverenumas savo teritorijoje.

Greta to siekio menkos yra mūsų lokalinių tarpusavio kovos, dėl kurių išliejamos rašalo marios. Ir tos marios tokios seklos, tokios drumzlinos ir beprasmes, palyginus jas tik su vienu Laisvės kovotojo kraujuo lašu.

ALOYZAS BARONAS

Veikalų partizanų kovų temomis yra sukūrė Landsbergis, Škėma, Jankus, Kairys, Alė Rūta, Alantai. Tačiau palyginti šio pobūdžio kūrinių yra maža. Ta tema vengiamai rašyti dėl to, kad reikia liesti herojiskas kovas, kurios vyko sunkiai išsivaizduojamose aplinkybėse. Bijodamas, kad nepajėgius atvaidžiuoti tų didžiųjų momentų, vengiau rašyti partizaninėm temom tol, kol prieš keletą metų pateko į rankas slaptą iš Lietuvos atgabentas eleraščių rinkinys "Neparašytai laiškai", kuris dabar jau išleistas. Šiame rankraštyje poetas kreipėsi į laisvojo pasaulio rašytojus šiai žodžiai: "Mūsų mylimieji kūrėjai, aprašinėtojai ir išreiškėjai, naujų pasaulių, ar jums užtenka skausmo ir kančios jūsų naujumei pasauliams. Mes jau per daug pavargome, mes jau per daug nešeme ant savo jaujanų pečių. Poetai mūsų iškilię, jūs, kurie mums širdis uždegėte mūsų žemės meilės gaisais, ar jūs galite rašyti degančiu krauju? Cia amžinai grumiasi nevilieties juodybė, su protarpais vilties, o jūs ten rašote apie ramias peteliškes, apie rasos lašelyčius. Rašykite apie baisų deginanti skausmą, kuris sukausto mūsų ateiti, rašykite apie mūsų mišku širdį draskančias raudas, apie verkiantį, išlietą ir užmirštą mūsų krauju".

Tikiu, kad kiekvienas geras kūrėjas yra kraitis mūsų tėvynei. Gerumo neapsprendžia tema, tačiau nusiskaičiuoja, nebande pažaduoti tų didžiųjų tautos mo-

mentų ir tų mūsų brolių žygiją, kai apie īvažius komunistinius sukilėlius sukami filmai ir rašomi veikalai. Ir jei nors kiek man ta prasme bus pavykę, jau siūs noras maža dalimi atlikes, tai, ko minėtame poezijos rinkiniuje praše mano nežinomas brolis, poetas iš pavergtos Lietuvos.

Rašytojai laureatai Lietuvos Atgimimo sajūdžio romano konkursu užbaigimo iškilmėje. Iš kairės: Anatolijus Kairys, Jurgis Gliauda ir Aloyzas Baronas.

ANATOLIJUS KAIRYS

Nors mūsų kalba yra septynių linksmų kalba, gausi žodžiai ir karjerą, o daug kas net priešui neineina taurinti tos pačios tėvynės meilės vardu. Vienu atveju meilė yra gėris, kitu — blogis. Vienu lūpose meilė reiškia laisvę, kitu vergija. Todėl suvesti partizanų žygius į vien tėvynės meilės veiksmą, nėra nei teisininga, nei logiška.

Priešingai — partizanas yra daugiau negu tėvynės meilė. Partizanas yra pati tauta. Partizanas yra mūsų tautos ir valstybės gyvas liudijimas. Mūsų samonė dar neturi istorinės perspektivos ir todėl negali suvokti, kodėl dešimtis tūkstančių geriausių tautos vaikų atsisakė šio žemės

aukštas pareigas, kitiems turtus ir karjerą, o daug kas net priešui neineina taurinti tos pačios tėvynės meilės vardu. Vienu atveju meilė yra gėris, kitu — blogis. Vienu lūpose meilė reiškia laisvę, kitu vergija. Todėl suvesti partizanų žygius į vien tėvynės meilės veiksmą, nėra nei teisininga, nei logiška.

Priešingai — partizanas yra daugiau negu tėvynės meilė. Partizanas yra pati tauta. Partizanas yra mūsų tautos ir valstybės gyvas liudijimas. Mūsų samonė dar neturi istorinės perspektivos ir todėl negali suvokti, kodėl dešimtis tūkstančių geriausių tautos vaikų atsisakė šio žemės

gyvenimo ir pasirinko neįsivaizduojamais sunkią ir lėtą mirtį.

Partizaninius heroikos laikotarpis yra taip svarbus ir ypatingas,

kad šiandien dar sunku net su-

prasti, kas būtų atsitikę, jei

mūsų tauta prieš 25 metus nebū-

tu išgyvenusi partizaninių kovų

kančios.

Partizanų judėjime mirtis nebuvo esminis dalykas. Kova éjo už gyvenimą. Už tautos išlikimą. Už tautos amžinę. Asmenis, atskiro kovotojo laimė ar gyvenimas, šeimos ar grupės reikalai maža kaip reiškė. Tauta, jo egzistencija buvo partizanų tikslias. Tautos garbė, laisvė ir vienybė. Todėl ne vien saugumo sumetimais laisvės kovotojai nusiausmenim, tai yra atsiakė savo tikinių vardu ir pavardžiu, prisimindami tik daiktą simbolius, kad amžinai liktų nežinomi.

Mes negalim užmiršti p.vz., Saulės ir Durbės mūši, ivykių prieš 700 st. viršum metu, nors nežinome nei eilinių kovotojų, nei vadų vardu. Mes negalim iš Jungti iš tautos samonės Zalgirio kovos didvyrių, nors žinome tik Vytautą Didžiųjį. Mes negalim išsuklaidoti tautos be sukilėlių krauju, be knygnešių, be Neprisklausomybės, be Sibiro kenčiančių aukų. Mes nežinome vardu ir nežinome, bet muyme jie bus amžinai gyvi, netatskiriami nuo mūsų tautinės samonės tol, kol bus gyva Lietu-

va. Jie visi telpa Partizano savojoje. Kaip šventasis amžinai gyvena Dievuje, taip Partizanas amžinai gyvena tautoje. Skurdiniai laikinoji gyvenimo realybė, pilna neteisibės, melo ir klastos, pakeičiama amžinuo gyvenimo mistika Partizano mirtje už savo tautos ateitį. Tiesa, kiekvienas žmogus bijo mirti, tačiau,

skaitant partizaninę literatūrą, stebint ju žygius ir kovas, susidaro išpūdis, kad mūsų partizanai mirties baimės neturejo. Gal todel, kad partizanai mirtis tebubo "Paskutinė stotis", už kurios jau prasideda amžinai gyvenimas savo tėvynėje, kilnus ir skaitus, nesunaikinamas, neatimamas, nesuklastojamas susijimus, su amžiniu kovojančiu gyva tauta. Tai ir yra Partizano idealas ir jo kovos esmė.

Kada kalbame apie tautą, pirmoj eilėj prisimeneram už ja kovojuisius ir kritusius narius. Kada tauta istorijos tėkmėje realizuoja savo troškimus, ji realizuoja už ją kritusiu troškimus: be jų taučia nebūtų gyva. Jei p.vz., lietuvių nebūtų kovoje ir laimėjė jau minėtų Durbės ir Saulės mūši, Lietuva, kaip ir Prūsija, būtu nugalėta ir germanizuota. Jei lie-

tuvai nebūtų kovoje prieš rusus, gudus ir lenkus, nesvarbu kokie salogose ar aplinkybėse,

juos išsiplėtus panauši liki-

mas, koks išskito prūsus ir sudūvius: ir šiandien Lietuva egzis-

tuotu tik istorijos knygose.

Partizanai liudija tautos gyvenimą. Tiekėjimas tautos amžinumu, kartu yra tikėjimas ir partizanų kovos prasmingumu. Žmogus realizuoja tautoje, o tauta realizuoja laisvę. Ir Partizanas, mirdamas už tautos laisvę, ne tik iprasmino savo gyvenimą, bet kartu ir nurodė gyviesiems vienintelį ir tikrą kelią taučio gyvibė užtikrinti.

Šiandien pristatomos trys knygos tegu, kad ir mažu mastu, pa-gerbia didelius ir nemirštamus partizanų darbus.

• Prof. dr. Antanas Macelina parašė studiją "Bažnyčia ir pa-šaulis", dedikuotą ateitininkojos 60 metų sukilėlių atskirui leidiniui. Leidinys apie pusketvirtą spaudos lanką. Išleidimu rūpinasi V. Europos liet. sielovados centras.

V. K. Jonynas
lyčioje, Vatikane.

Mindaugo krikšto detalė Lietuvos kankinių kop.
Nuotr. V. Maželio

SVETUR NUOTAKA IŠLEIDŽIANT

ENCYCLOPEDIA LITUANICA PIRMO TOMO SULAUKUS

J. DŽIUGELIS

ENCYCLOPEDIA LITUANICA
CA. Volume I, Boston, Massachusetts, edited by Simas Sužiedėlis, published by Juozas Kapočius, 1970, 608 psl.

(Tėsinys iš praėjusio šeštad.)

Vardų miške

Trečias, taip pat didelis, istorinės Lietuvos parodokas, kad jos valdovų raštinė įvairiems kraštams rašė artimiausia šiemis kalba (lotynu, vokiečiu, bažnytinė slavu, vėliau dar lenku, net graikų), bet nieko nepaliko sava lietuvių kalba. Todėl ir išplito anuo meto Europoje įvairios ir kartu sventimos lietuvių valdovų vardu lyties, o taip pat ir mūsų didžiuosius miestus bei kitų vietų vardu; visų jų svetimieji dar neatsisako ir ne dabar. Mes, žai teraše sventimomis kalbomis Lietuvos istorijos darbu, dabar vis turime vargo kaip vieno ar kito valdovo vardas rašyti net ir EL, nes iki šios dienos savų vardu dar nesame pilnai sverut įteisine.

Pirmas anglų k. lietuvių valdovų vardus lietuviškomis lytimis pradėjo rašyti, tur būt, kūn. dr. J. Končius. Jis disertacijoje, tada dar Joseph B. Koncevičius pavarde, Russia's Attitude towards Union with Rome, Washington, D.C. 1927, jau rašo: Algirdas, Gediminas, Mindugas, bet dar Jagela, Svidrigaila, Trakai (Troki), bet dar Vilna. Vėliau jau laužė tuos ledus ir dr. Owen J. C. Norem (amerikietis, buvęs JAV pasiuntintys Lietuvai), prof. dr. K. Pakštas, dr. K. Jurgėla ir kt. Vieni ju rašę lietuviškias valdovų lyties ir skliausteliuose dar dėjo dokumentines ar sventimiškes iprastas, kiti — tik lietuviškas. Prof. dr. O. Halecki ir émė pagaliau nusileisti, rašę Lietuvos valdovams lietuviškas ir skliausteliuose — dokumentines ar lenkams iprastas. Daugiausia vardu visi tiks sulaužę prof. dr. H. Paszkiewicz. Jis rašo: Mindaugas, Gediminas, Mantvydas, Narimantas (reikėjo Norimantą), Algirdas, Jaunutis, Kestutis, Karjotė, Liubartas, Aldona, Vytautas, bet Sigismund (reikėjo Žygimantas), Jogaila, Skirgaila, Kaributas, Lengvenis, bet dar Svidrigaila (reikėjo Svitrigaila) ir t. t. Tačiau žinomas jis rašo su istorikam iprastiniams skliausteliuose, o žinomesnius jau tik lietuviškis lytimis tiesiog, pavyzdžiu, Gediminas, Algirdas..., nors indekse dar pažymėjo jiems ir šaltiniuose randamus. Tačiau jis dar nesugebėjo perlerti per Zhibinbus (Zivinbus), Dovsprunk (Daugsprungas) ir vieną kitą retuoj. Jis laužia ir daug toliau, nes rašo jau Kernavė, Kaunas, Merkinė, Trakai, Vilnius ir t. t. Taip pat Nevžis, Neris..., bet dar lieka Niemen ir kt. Todėl EL jau yra kur siiek tiek atsiremti ir galima duoti lietuviškis vardu lytimis visus valdovus, kurie tik jous turėjo, bet krikščioniškieji gal ir néra reikalo lietuviinti, kas šiuo kartu iš daroma.

Kiek sunkiau su vietų varda, ypač už Lithuania propria sieną. Juos EL rašo valstybės oficialiaja lytimi. Siiek tiek maišaties i-neša ar svetimam sunku atstatyti oficialiai rašybą kūn. dr. V. Gidžiūno vienuolių aprašuose suminėtas vienuolių vietas, nes joms ne visada duotas skliausteliuose atitinkmuo. Ir štai 205, 206, 413 psl. rašo tik Brest-Litovsk, bet tuo vardu tesurandi 'sutarti', nors iš jos dar gali atsistatyti ir kokiui vardu šios vietas EL ieškoti. Kitur vėl rašo Miorai (457), kuriuos vargu ar duosime, o jei ir duosime tai kita rašybą, kai tokiemis Vydziamis

Kertinė Parastė

(Atkelta iš 1 psl.)

Lenininių metų proga okupuotoje Lietuvoje išleista net lietuvių rašytojų lenininių eileraščių antologija, apie kuriai savo ataskaitoje Ed. Mieželaičių sako:

"Ir mes negalime nepasidžiaugti iš suvažiavimo tribūnos knyga Daina apie Leniną, kurioje surinkti mūsų poetų geriausi kūriniai, skirti didžiajam proletariato vadui. Tai knyga, kurioje tarisi iš naujo suskamba ir Salomėjos Nėries, ir ..." ir t. t. Salomėjos Nėries ir naujos antologijos vardo priminimu beveik čia turėtume savotiškai "džiaugtis" ir laisvieji lietuviav. Iš tiesų, antologijos vardas "Daina apie Leniną" yra analogiškai labai prasmingas, tiesiog pranašingas. Juk čia ir tévynėje daugelio dar gerai prisimena pirmu bolševikmečiu (1940 m.) išleista Salomėjos Nėries knyga — poema "Daina apie Stalingą". Kiek tada si poema buvo liaupsinama, kiek verčiama į visas tarybinės kalbas! Šiandien ji net okupuotoje Lietuvoje yra užmiršta, neminima. Prisiminė gal tik tie, kurie parinko vardo šiometinėmeni lenininių antologijai. Parinko — ir prasmingai pataikė, tiesiog analogiškai nurodydam panašią jos vertę ir išlikimo amžių.

Šiaip visas čia minimas penktasis lietuvių rašytojų sąjungos suvažiavimas buvo net kur kas pilkesnis ir mažiau spalvingas už pastarūs ankstesnius. Visas ataskaitinis Ed. Mieželaičio pranešimas buvo iprastai bolševikiškai trafaretinis: pirmiausia pasigiria mažiau išleistais, o paskui tai vienur, tai kitur pabaromi nevisai linijai ir drausmei paklusę. Šito trafaretas, pradžioje išgirdę valydzį, sažinęsi laikėsi ir kiti, suvažiavime kalbėjusieji.

Gan dažnokai vis buvo darinos užiuominos į ne visai drausmingus ir savu keliu bandančius eiti pačius jaunuosių. Tačiau kokio nors jaunuinių ar kitių drasesnių išpuolio suvažiavimai nebuvę. Matyt, nepriskruo sudrumstai tokios išklimingos savimi patenkinti lenininių nuotakos.

Vis dėlto, kad taip nuogai neatrodytu, jog suvažiavimas sauksas vien tik Lenino jubilieju, reiškėjo ką nors ir kita padaryti. O nekaičiausias darbas — persirikiuoti valdyboje. Tai ir padaryta. Naujos valybos pirminknu, vietojo buvusio Mieželaičio, parinktas Alfonsas Biliuskauskas.

O apie ką suvažiame nekalbėta, bus kitoje parašteje,

k. krt.

V. K. Jonynas

Bazilika ir Vytauto Didžiojo bažnyčia Kaune — detalė iš Lietuvos kankinių koplyčios

Nuotr. V. Maželio

Atskirai tenka minėti vadina moji transliteracijai, kai tenka perrašyti dabar rašomi graždanka vietų vardai. EL laikosi paskutiniu metu Kongreso bibliotekos transliteracijos. Daugiausia nesusipratimai esti visi tomis rusų raidėmis, kurios atliepia du garsus. Kongreso biblioteka tą, pvz. 'yat' žodžio pradžioja transliteruoja į IA ir deda lankeli viršuje. Tuo pačiu keliu eina ir rašo IE ir IU. Šis dvigubas didžiuosius raidžiu žodžio pradžioje rašymas mums labai neiprastas, bet jis vis tik, patogenesnis nei transliteracija su Y, pvz. Ya, Ye, Yu, kai žodžio viduryje ir galė buvo vėl kitaip rašoma. Atrodo, kad EL nesilaiko griežtai nei vienos anglosakų transliteracijos, nes čia rašo paprastai Iasel da (464 p.; ant e deda du taškus), kai kongresinė būty YAsel da (su lankeliu viršuje), . kai ſiaip anglų k. geografiniø žodynus tēra Yasiolda, Yaselda. Kuris keliais geresnis, dar sunku pasakyti, nes Kongreso bibliotekos transliteracinė rašyba vis dar neigavus plateinio vartojo mo, vis dar tebelemia Enc. Britanica ir kita iprastinė šiame

se nuomoniu, tai Balts. Cia prof. dr. M. Gimbutienė savo darbą pui kai atliko, bet visa sujaukė tas 275 p. žemėlapis, kuris baltus tikrai daug nuskiaudė. XII - XIII a. baltų gyvenamieji plotai turėjo dar gera i rytus testis, nes tebuvo dar pusgyviai galindai. Atrodo, kad šis žemėlapis sulipdytas pagal vieną prof. K. Bügös, bet tada, kai jų pabraižė K. Büga, dar tik maža tebuvo duomenų, kad jis negalėjo visiškai i jungtį galindų į an meto baltų plotus. Dabar turime ir prosto rės, ir vandenardžiu darbu, todėl šis žemėlapis yra gerokai pa senes. Prie baltų bibliografijos būtina buvo papildyti naujų duomenų didesniais straipsniais, kaip architektūra (dr. J. Gimbutas, dr. P. Reklaičio ir arch. V. Švipo), menas (P. Jurkaus), barokas (dr. P. Reklaičio), varpinės ir bažnyčias (dr. J. Gimbutas), nes jie gana gerai iliustruoti. Užklius skaitantysis ir už baletą, chorų ir pan. vadina my nepoltiniu straipsniu, pasižiūrės ir gal pasinaudos. Tie straipsniai gali sukelti skaitantčiojo susidomėjimą pasidomėti ir tos tautos šiandieninė dalia. Jis tada suras tokius straipsnius Collective Farm (J. Audėno), Colonization, Communist Party, Concentration Camp ir panašius, kurie daugiausia užklūva Lietuvos okupantui, bet apie tuos mūsų reikalus kiti mažiausia nori žinoti. Ir šie pastarieji straipsniai mūsų kovos reikalui gali daug ir daug patarnauti, gal kartais žymiai daugiau negu stora knyga, kurių šiandien daugellis vengia skaityti. Cia trumpai suminėti, kad išaugelis kiti, yra didelis

Labai gaila, kad mes norime užkasti gyvokus rytų galindus, nes EL nenurodo į atskirą straipsnį nei prie baltų kalbu (261 p.), nei prie Baltų (274 p.), kai dar Bolšaja Sov. Enciklopedija juos duoda ir gyvų neužkasa (žr. Goliad, 12 1952 15 p.). Todėl kam mums juos užmiršti, ypač kai prie ju galime prijungti ir santykius iš pr. Kr. laiku su iranėnais, ir išjungti vad. Jučchovo kultūra, kuri priklauso baltams, nors gal ir kitu vardu vadintiems ne galindams, ir viša pakloti šiandieninių gudu etiniui pagrindu, išaiškinti, komėtiečių daug baltiškių vandenardžių iki Seimų (pietuose) ir aplamai Dniepro baseine, bei kitus klausimus. Ir reikia tiketi, kad sekančiamame tome rasiame Galindus.

Laimėjimai

Mažai ir kovojančiai tautai dažnai tenka atskirkai tautai išleisti išleista net kai siekia. Ir vienu kitu kartu jai pasisakyti gana sunku, nes didieji ir laisve besidžiaugiai nenorū jos išgirsti. Tokios nuolatinės neseksnių į tokio nenorūs išgirsti liudininkai esame ir mes patys. Ir tačiau mažai bei kovojančiai tautų išgirsta, kai ūnuolatos ir atkalių savo siekiams prabyla didžiosiomis pa salių kalbomis, kai ji prabyla ne tik savais skundais, bet ir kultūra, jos laimėjimais. Ir EL laužia ta visą tylos samokslą kelario.

Cia baltų (Balts) apžvalginiai straipsnių prabilome kas esame. Ta pasisakyma susitiprino kai tais, dar kartą ramiai išdėstydam savo pasisakymą, tai prof. dr.

EL laimėjimas, kurio reikšme gal pajusime tik po kelerių metų. Bet laimėjimas tikras, nes už vienas ar kitas užklus, EL vienas iš tokų informacinių leidi nių, kuriuo neisvengiamai daug kas naudosis. O mes to ir siekiame.

Zmonių atranka ir smulkmenos

Sunkiausia kiekvienoje enciklopedijoje atrinkti dėtinus į ją žmones. Mirusieji savaip patys atsirenka, o gyvieji kelia daugiau rūpesčių ir kartu didesnį sunukumą. Daugelis iš gyvujų mano, kad jis tikrai reikalingas minėtame ar kitame leidinyje, "lamžinti" enciklopedijose ir t. t. To-

dėl atrinkti gyvuosius pats nedėkingiausias darbas. Ir EL redaktoriui tai turėjo būti vienas iš sunukiaus.

Šiai EL atrinkti gyvuosius asmenis buvo tikrai sunku, nes norėta eiti dvim keliais. Atrinkti tuos, kurie būtu minėtini svetimiesiams, ir atrinkti jau angliskai tekabancių lietuvių reikalingus žinoti lietuvius. Tai dviem skirtingu reikalamu keliu. EL redaktorius šiuos abu siekiimus bandė suverinti ir atranką neblogai pravedė. Mano išsitikinimui, buvo galima dievavie karta paverdė (iš gyvujų) ir nubrauktis, nes daugelis enciklopedijos (Nukelta j 4 psl.)

Re. ofiso HE 4-5849 rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4 vakare 7-9
antr. penkt. 5 treč. ir šešt. 10-11
naktis.

Dr. Ant. Rudoko kabinetas per 8-0001

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

700 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą. Pirmad. ir
ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penk.
10-4; šeštad. 10-2 val.

Ofa. 785-4477. Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBE — NERVO IR
EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akuterija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2870

Valandos pagal susitarimą. Jet ne
valandos, skambinti: MI 3-0001.

Ofo. tel. PR 8-2220
Namų-rezid. — Prospect 8-0081

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

ZOKLA
VAKUOLIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirt., ir penkt.
12 val. 3 val. ir nuo 5 iki 8 val.
val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofo. 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir
6 iki 8 val. Trečiad. ir ūđaryta

Ofo. ir buto tel. OLymic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val.: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad.
ir ūđaryta. ūđaryta pagal susitarimą.

Ofo. 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. ALG. KAVILONAS

TAUTA PAGERBĖ MIRUSĮ PASTERNAKĄ

Ties rašytojo kapu, 10 metų nuo mirties sukauskus. 200 lankytojų ir jaunuolio perskaitytas nespausdintas rašytojo eileraštis

Nė žodžio apie 10-ją mirties sukauskai

Šiu metų gegužės 30 d. sukaiko lygiai 10 metų nuo rusų rašytojo Boriso Pasternako, "Dr. Živago" autorius, mirties. Ta diečiai sovietų spauda nei vienu žodžiu neprisarė, kad prieš 10 metų mirė Nobelio premijos laureatas, vienas didžiausių Rusijos rašytojų. Apie tai gyventojai neprivalo žinoti...

Vis delto tą dieną apie 200 rusų atvyko į Peredelkino vietovę, netoli Maskvos ribų ir pagerbė didžiųjų savo tautos sūnų.

Pasternakas, pagarsėjęs Vakaruose, buvo režimo pasmerktas savame krašte, paskutiniuosius savo gyvenimo metus buvo praleidęs "dačoje", vasaros namuose, visai netoli tos vietas, kur jis ir palaidotas.

Kapas, kurį lankė modernieji piligrimai

1960 m. Pasternakui mirus, jo kapas virto intelektualų, šiu modernių piligrimų, dažna lankymo vieta. Tie intelektualai gerai žino, kad Maskvos režimas nėra leido "Daktara Živago" spausdinti Sovietuose, tačiau pati knyga, perrašyta mašinėle, daugeliu egzempliorių buvo visame krašte paskleista. Gyventojai daugiau prisimena, kad rašytojui 1958 m. buvo paskirta Nobelio literatūros premija ir kad tuo metu Maskvos režimas, su Chrūščiovu priešaky, privertė rašytoja atsisakyti tos retos garbės — Nobelio premijos.

Senesnioji karta ir jaunimas su gyazdikais

Popiežiai valandoms slenkant į vakaro priebländą, tą dieną, Pasternako mirties sukausties dieną, elektrinis traukinys iš Maskvos atvežė visa burių lankytojų. Juos buvo iš senesnio amžiaus moterys ir vyrų, tačiau buvo mažytės ir barzdottedžiai jaunuolių ir mer-

VYT. ALSEIKA,
mūsų spec. korespondentas
New Yorke

nepasirodė ir kiti laukti rašytojai.

Betgi Pasternako žodžiai nuskambėjo...

ginu, su kukliais, bet stilingais rūbais. Visi lankytojai, rašytojai gerbėjai, skubėjo padėti prie kapo gyvūnui. Daugiausiai buvo raudonos bei geltonos spalvos gyazdikai. Gélémis paberbe žmogu, kurio nemėgo režimas, tie lankytojai arba stovinėjo aplink,

2 val. po pietų staiga ties kapu atsirado nemaža grupė vyriškių — tai daugiau jaunesnio amžiaus, vienas kitas ir senesnis. Jie susirinkusios moterims bei kitiems nepasisakė, kas jie per vieni ir niekam nerūpejo patirti ju pavardes ar užsiemimą.

Jie iš eilės, iš rankraščių ar atminties, perskaite visą eilę Pasternako eileraščių. Atrodo, kad kitiems lankytojams šie eileraščiai taipgi buvo žinomi, nes ne vienos juos pašnabždomis kartoj.

Jaunas vyras perskaite vieną eileraščių, kuris jau buvo Sovietų Sąjungoje višai paskelbtas. Jis vadinosi "Hamletas."

"Nepabėgši prieš tavo kelionės pabaigą..."

Jaunuolis tą eileraščių skaitė ne vienodu balsu — vietomis tyliai, vietomis gi pakeltu balsu. Jame, iš dalies, štai kas pasakyta:

"Stengiuos, išgirdės tolima

aidą, patirti, kas įvyko mano

šimtmety...

Tačiau veiksmų tvarka iš anksto suplanuota. Nebéra kur pasprukti prieš kelionės pabaiga,

Aš — pats vienas. Fariziejai viškā skandina.

Gyventi — tai nereikiška pereiti lauką..."

Visi susikaupę klausosi ir netrukus išskirsto. Rašytoja

gerbėjai ne tik senieji, bet ir jaunimas. Jo atstovas skaitė poeziją "Teatravosi viena moterų iš turėjo galvoje rašytoja A. Solženiciną, kurio kūryba taip pat Rusijoje uždrausta. Buvo kalbama, kad jis gyvena ir kuria netoliose ir kad jis vengias vienėmos. Bet... rašytojas neatyko,

ne tik senieji, bet ir jaunimas.

Jo atstovas skaitė poeziją "Teatravosi viena moterų iš turėjo galvoje rašytoja A. Solženiciną, kurio kūryba taip pat Rusijoje uždrausta. Buvo kalbama, kad jis gyvena ir kuria netoliose ir kad jis vengias vienėmos. Bet... rašytojas neatyko,

ne tik senieji, bet ir jaunimas.

Yra viena kita korektūros klaida. Tikrai žalinga, tai 11 p., kur 4 eil. iš apačios išleistas trumpinės priegaldės ženklos. Kitos svarbios, nors vietovardžiuose ir nemaloniose, pvz. 132 Meškenai vijoje Moškenai ir pan. Yra vertės nelygumų, pv. vienur akmuo verčiamas rock, kitur - stone (47 p.). Bet visa tai tėra mažiausios smulkmenos, nepaneigiančios didelio darbo vertės.

Baigiant šią ilgą EL pirmojo

toks žmogus turėtų būti paminėtas. Pasigend ir Birutės Ciplauskaitės nuotraukos (534), nes ji nors ir svetimai kultūrai rado, bet yra tikrai didelės vertės keliui darbu autoriui, todėl verta minėti ir atžymėti drauge skirtais išskiliaisiais. Antra, ji nuo lietuvių spaudos taip pat nėra nutolusi, tik jos visa studijų šaka per tolima mums. Pasigend ir Julijono Būtėnu nuotraukos, kuris lietuvių kultūrai ir laisvei tikrai nėra mažiau nusipelnes kaip kiti. Tai didelį darbų ir aukos vyras, virtęs nemazėsne legendą už kun. A. Mackevičių, kaip tenka sužinoti iš atvykusio jaunimo. Aplamai, svarstant gyvujų ir mirusiu reikalus, buč galima vieno kito pasigesti, o gal vienam ar kitam ir nuotrauka išjoti, ypač jei atsiunčia tokia, kuri gana prasta. O tokiu prastokui vis dėlto yra. Pavyzdžiuo yra. Pr. Būčio nuotrauka labai tamisi ir iškirptu šonu, kur gali būti grynių jau techniški spaudos paklaida. Labai tamisi Chicago Jaunimo centro (501) ir dar viena kita. Vienos gal iš viso buvo per tamsios (originalai), kaip su šia čikagiske, kitos sutamintos jau ofseto spaudos. O ir amerikiečių spauduvėms tokis nelygumas tikrai dažnas; geras tokios peckelynės pavyzdys The American Heritage Dictionary of the English Language 1969, kur 116, 145 ps.

1941-44 m., antra — vis dėlto suorganizuoti į Laisvę Fonda lietuviškai kultūrai ugdyti, kuris jau išleido keliolika knygų, nėra nustumtinės reikala, todėl ir

ginu, su kukliais, bet stilingais rūbais. Visi lankytojai, rašytojai gerbėjai, skubėjo padėti prie kapo gyvūnui. Daugiausiai buvo raudonos bei geltonos spalvos gyazdikai. Gélémis paberbe žmogu, kurio nemėgo režimas, tie lankytojai arba stovinėjo aplink,

2 val. po pietų staiga ties kapu atsirado nemaža grupė vyriškių — tai daugiau jaunesnio amžiaus, vienas kitas ir senesnis. Jie susirinkusios moterims bei kitiems nepasisakė, kas jie per vieni ir niekam nerūpejo patirti ju pavardes ar užsiemimą.

Jie iš eilės, iš rankraščių ar atminties, perskaite visą eilę Pasternako eileraščių. Atrodo, kad kitiems lankytojams šie eileraščiai taipgi buvo žinomi, nes ne vienos juos pašnabždomis kartoj.

Jaunas vyras perskaite vieną eileraščių, kuris jau buvo Sovietų Sąjungoje višai paskelbtas. Jis vadinosi "Hamletas."

"Nepabėgši prieš tavo kelionės pabaigą..."

Jaunuolis tą eileraščių skaitė ne vienodu balsu — vietomis tyliai, vietomis gi pakeltu balsu. Jame, iš dalies, štai kas pasakyta:

"Stengiuos, išgirdės tolima

aidą, patirti, kas įvyko mano

šimtmety...

Tačiau veiksmų tvarka iš anksto suplanuota. Nebéra kur pasprukti prieš kelionės pabaiga,

Aš — pats vienas. Fariziejai viškā skandina.

Gyventi — tai nereikiška

pereiti lauką..."

Visi susikaupę klausosi ir netrukus išskirsto. Rašytoja

gerbėjai ne tik senieji, bet ir jaunimas.

Jo atstovas skaitė poeziją "Teatravosi viena moterų iš turėjo galvoje rašytoja A. Solženiciną, kurio kūryba taip pat Rusijoje uždrausta. Buvo kalbama, kad jis gyvena ir kuria netoliose ir kad jis vengias vienėmos. Bet... rašytojas neatyko,

ne tik senieji, bet ir jaunimas.

Yra viena kita korektūros klaida. Tikrai žalinga, tai 11 p., kur 4 eil. iš apačios išleistas trumpinės priegaldės ženklos. Kitos svarbios, nors vietovardžiuose ir nemaloniose, pvz. 132 Meškenai vijoje Moškenai ir pan. Yra vertės nelygumų, pv. vienur akmuo verčiamas rock, kitur - stone (47 p.). Bet visa tai tėra mažiausios smulkmenos, nepaneigiančios didelio darbo vertės.

Baigiant šią ilgą EL pirmojo

toks žmogus turėtų būti paminėtas. Pasigend ir Birutės Ciplauskaitės nuotraukos (534), nes ji nors ir svetimai kultūrai rado, bet yra tikrai didelės vertės keliui darbu autoriui, todėl verta minėti ir atžymėti drauge skirtais išskiliaisiais. Antra, ji nuo lietuvių spaudos taip pat nėra nutolusi, tik jos visa studijų šaka per tolima mums. Pasigend ir Julijono Būtėnu nuotraukos, kuris lietuvių kultūrai ir laisvei tikrai nėra mažiau nusipelnes kaip kiti. Tai didelį darbų ir aukos vyras, virtęs nemazėsne legendą už kun. A. Mackevičių, kaip tenka sužinoti iš atvykusio jaunimo. Aplamai, svarstant gyvujų ir mirusiu reikalus, buč galima vieno kito pasigesti, o gal vienam ar kitam ir nuotrauka išjoti, ypač jei atsiunčia tokia, kuri gana prasta. O tokiu prastokui vis dėlto yra. Pavyzdžiuo yra. Pr. Būčio nuotrauka labai tamisi ir iškirptu šonu, kur gali būti grynių jau techniški spaudos paklaida. Labai tamisi Chicago Jaunimo centro (501) ir dar viena kita. Vienos gal iš viso buvo per tamsios (originalai), kaip su šia čikagiske, kitos sutamintos jau ofseto spaudos. O ir amerikiečių spauduvėms tokis nelygumas tikrai dažnas; geras tokios peckelynės pavyzdys The American Heritage Dictionary of the English Language 1969, kur 116, 145 ps.

1941-44 m., antra — vis dėlto suorganizuoti į Laisvę Fonda lietuviškai kultūrai ugdyti, kuris jau išleido keliolika knygų, nėra nustumtinės reikala, todėl ir

Boris Pasternak

ar kur nors atsidėjo. Matyt, jie kažko laukė...

Solženicinas čia nepasirodė...

Tie lankytojai vis laukė, nes buvo girdėjė žiniu, kad esą rašytojų grupė ties rašytojo kapu buvo numatęsi ši tą paskaityti iš mirusio rašytojo ir iš savo naujosios kūrybos.

"Kaip manote, madam, ar mes išgirsime Aleksandrą Isajevičių?" — teiravosi viena moterų iš turėjo galvoje rašytoja A. Solženiciną, kurio kūryba taip pat Rusijoje uždrausta. Buvo kalbama, kad jis gyvena ir kuria netoliose ir kad jis vengias vienėmos. Bet... rašytojas neatyko,

ne tik senieji, bet ir jaunimas.

Yra viena kita korektūros klaida. Tikrai žalinga, tai 11 p., kur 4 eil. iš apačios išleistas trumpinės priegaldės ženklos. Kitos svarbios, nors vietovardžiuose ir nemaloniose, pvz. 132 Meškenai vijoje Moškenai ir pan. Yra vertės nelygumų, pv. vienur akmuo verčiamas rock, kitur - stone (47 p.). Bet visa tai tėra mažiausios smulkmenos, nepaneigiančios didelio darbo vertės.

Baigiant šią ilgą EL pirmojo

toks žmogus turėtų būti paminėtas. Pasigend ir Birutės Ciplauskaitės nuotraukos (534), nes ji nors ir svetimai kultūrai rado, bet yra tikrai didelės vertės keliui darbu autoriui, todėl verta minėti ir atžymėti drauge skirtais išskiliaisiais. Antra, ji nuo lietuvių spaudos taip pat nėra nutolusi, tik jos visa studijų šaka per tolima mums. Pasigend ir Julijono Būtėnu nuotraukos, kuris lietuvių kultūrai ir laisvei tikrai nėra mažiau nusipelnes kaip kiti. Tai didelį darbų ir aukos vyras, virtęs nemazėsne legendą už kun. A. Mackevičių, kaip tenka sužinoti iš atvykusio jaunimo. Aplamai, svarstant gyvujų ir mirusiu reikalus, buč galima vieno kito pasigesti, o gal vienam ar kitam ir nuotrauka išjoti, ypač jei atsiunčia tokia, kuri gana prasta. O tokiu prastokui vis dėlto yra. Pavyzdžiuo yra. Pr. Būčio nuotrauka labai tamisi ir iškirptu šonu, kur gali būti grynių jau techniški spaudos paklaida. Labai tamisi Chicago Jaunimo centro (501) ir dar viena kita. Vienos gal iš viso buvo per tamsios (originalai), kaip su šia čikagiske, kitos sutamintos jau ofseto spaudos. O ir amerikiečių spauduvėms tokis nelygumas tikrai dažnas; geras tokios peckelynės pavyzdys The American Heritage Dictionary of the English Language 1969, kur 116, 145 ps.

1941-44 m., antra — vis dėlto suorganizuoti į Laisvę Fonda lietuviškai kultūrai ugdyti, kuris jau išleido keliolika knygų, nėra nustumtinės reikala, todėl ir

Vytis Alseika

betgi Pasternako žodžiai nuskambėjo...

VIDURAMŽIŲ MENO PARODA

SAULĖ JAUTOKAITĖ

Nuo gegužės 16 d. iki liepos 5 d. Chicagos Meno muziejuje vyksta viduramžių laikų meno paroda. Ši paroda yra sukurta ryšiumi su New Yorko Metropolitan meno muziejaus 100 m. sukakties proga. Paroda, kuri keliauja po didžiuosius Amerikos miestus, susideda iš meno kūrių, paskolintu paties Metropolitan meno muziejaus ir jo šakos "The Cloisters" ("Vieuolynai"), kurie dabar stovi Manhattanė, Fort Tryon parke ant kalno. Šitie "Vieuolynai", tur būt, yra pats gražiausias ir didžiausias viduramžių laikų meno muziejus visame Amerikos žemeyne.

Anie "Vieuolynai" susikūrė šitaip. Amerikiečių skulptorių George Grey Bernard, nuvykęs į Prancūziją, surinko iš prancūzų apleistų, senų vienuolynų skulptūras, kolonas, duris, arkas, paveikslus ir pargabeno juos į Ameriką. Skulptoriaus šias meno vertėbes nesudėjo į meno muziejų, bet jiems pastate viduramžių laikų vienuolynus, kad tie meno kūriai būtų vėl jiems paskirtose natūraliose vietose. Todėl čia vaikščiodamas, matai ne išstatyti.

Hans Tilman Riemenschneider
Skulptūra yra Metropolitan muziejuje, New Yorke. Šiuo metu rodoma Viduramžių parodoje Chicagos Meno institute.

Penkioliko šimtmecio prancūzų - flamų gobelenas iš Viduramžių parodos Chicagos Meno institute.

CHRISTOPHER DAWSON MIRUS

(Atkelta iš 4 pusl.)
čiau žmogaus protas, remdamasis ypač priežastingumo dēsniu, sugėbu išskaityti seniai buvusių santiukius ir įtakas.

Ko verti yra Dawsono darbai, šiandien dar sunku pasakyti pa-skutiniu žodžiu. Jis turi didelių gerbėjų, bet yra juntama ir pa-stanga jis apsupty tyla. Tačiau Londono "Times" jo mirties proga rašo, kad, žiūrėjant į atitej, ne-atrodato kad ši jam pakenkti. Kai kas ir šiandien Dawsoną laiko šviesiausiu iš savo sutiktu žmoniui. Kitis jis laiko didžiausiu Anglijos katalikų mokslininku.

Dawson yra tikras, kad žmonijos "religija yra senesnė už žemdirbystę ir pramonę" (ten pat 132 ps.). Jis suninka su tais, kurie mano, kad poezija "savo kilmės pradžioje nesiskyrė nuo pranašystės" (ten pat 67 ps.). Idomiai tautų religijose jis aptaria kūniga: "Jis yra ir tiltas ir sau-gotojas slenkščio tarp žmonių pa-saulio ir dievų pasaulio" (ten pat 91 ps.).

Kai skaitome šiuos Dawsono pasiskymus, galime pastebėti, kad kultūros istorija ne kartą virsta istorijos filosofija; tai atsi-tinka tais atvejais, kai autorius galvosa užimti daugiau vienos negu kultūriniai faktų stebėjimas. Kalbant apie Dawsoną, reikyt pasakyti, kad pas jis kultūros istorikas, istorijos filosofas ir religijų istorikas turi išlygintą de-rini.

V. Bgd.

mo išgyvenimas, kaip autentiško religinio išgyvenimo apraška (ten pat 111 ps.). Tačiau pranašiškam religijos išgyvenimui Dawsonas pavoju matė ne visuomeniniam susisteminiame, bet priešingai, nevaldomame individualizme, kuris siejasi su visoko rūšies maištingomis ir ne-visuomeninėmis jėgomis (ten pat 82 ps.). Jis turi net šiotik, daug karm neįtikimą, sakini: "Se-nā idėja, kad primityvi visuomenė buvo despotiškai valdoma stipriojo... nėra iš etnologinės tikrovės" (ten pat 118 ps.).

Dawson yra tikras, kad žmonijos "religija yra senesnė už žemdirbystę ir pramonę" (ten pat 132 ps.). Jis suninka su tais, kurie mano, kad poezija "savo kilmės pradžioje nesiskyrė nuo pranašystės" (ten pat 67 ps.). Idomiai tautų religijose jis aptaria kūniga: "Jis yra ir tiltas ir sau-gotojas slenkščio tarp žmonių pa-saulio ir dievų pasaulio" (ten pat 91 ps.).

Kai skaitome šiuos Dawsono pasiskymus, galime pastebėti, kad kultūros istorija ne kartą virsta istorijos filosofija; tai atsi-tinka tais atvejais, kai autorius galvosa užimti daugiau vienos negu kultūriniai faktų stebėjimas. Kalbant apie Dawsoną, reikyt pasakyti, kad pas jis kultūros istorikas, istorijos filosofas ir religijų istorikas turi išlygintą de-rini.

V. Bgd.

žiūrimomis figūromis sugebėjo išreikšti gilią mintį, atvaizduo-damas Kristaus kančią. Stebina mus ir tokia maža statulėlė pava-dinta "Liūdėtojas" ("Mourner"), kuriame sudėtas visas žmogiškasis liudesio skausmas. Arba skulptūros fragmentas padavintas "Marija Magdalena", kur suklupusioje moters figūroje ir veidrodje atspindinčiame veide sutelkta visa atgalios prasmė. Arba kita skulptūra: Kūdikėlis Jėzus savo rankute kutenė Madonos smarką, o ji, i ji žiūréda-ma, šypsosi, kartu išreikšdama dieviškosios ir žemiškosios moti-vos džiaugsmą. Ir taip kiekvienas meno kūrinius slojų parodoje mus stebina savo techniniu ir meniniu atlikimu. Si meno paroda lankytąja patruakia savo senoviskomis raudonomis raidėmis užrašo "The Middle Ages".

Paroda nepaprastai gražiai ir skoningu išdėstyta ir surūšiuota, kas dar labiau prisideda prie šių viduramžių laikų meno kūrinių ivertinimo ir pasirodėjimo jais. Manau, kad kiekvienas šios parodos lankytąjas pripažins, kad viduramžių laikai buvo savo-tiškas ir skirtinges laiko tarpas, tačiau jis nebuvu nė kiek meneknis už kitas meno epochas, nors renesanso laikų žmogus ir norėjo ji sumenkinti. Tiktai šiandien mes galime pasakyti, kad visu laikų tikrasis menas yra skirtinges ir savaip įdomus. Nors mes ir nežinome šios parodos meno kūrinių autorių pavardžių, tačiau jei savo meno darbais mums pa-

Karalius Dovydas iš Paryžiaus Notre Dame.

rodo, kad visais laikais žmogaus meninė kūryba buvo svarbi, prasminga ir būtina jo kasdieniame gyvenime, taip, kaip jis yra reikalinga ir mūsų gyvenime.

• Alfonsas Laučka, okup. Lie-tuvos plačiau žinomas anglistas, Anglu - lietuvių kalbų žodyno redaktorius ir anglių kalbos lektorių, vykdant JAV - Sovietų są-jungos kultūriniai mainų progra-mą, atvyko į JAV-bes. Sav reikiama mokslių medžiagą rinks Michigano universitete. JAV-bės išbus 2,5 mėnesio.

HIGH RATES	
Paid Quarterly	
5%	6%
PASSBOOKS	\$5,000 minimum
5 1/2%	2 YEAR CERTIFICATE
INSURED	\$1,000 minimum
\$1,000 minimum	1 YEAR CERTIFICATE
Savings Insured to \$20,000	Highest reserves

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

Dr. Lily Freiman

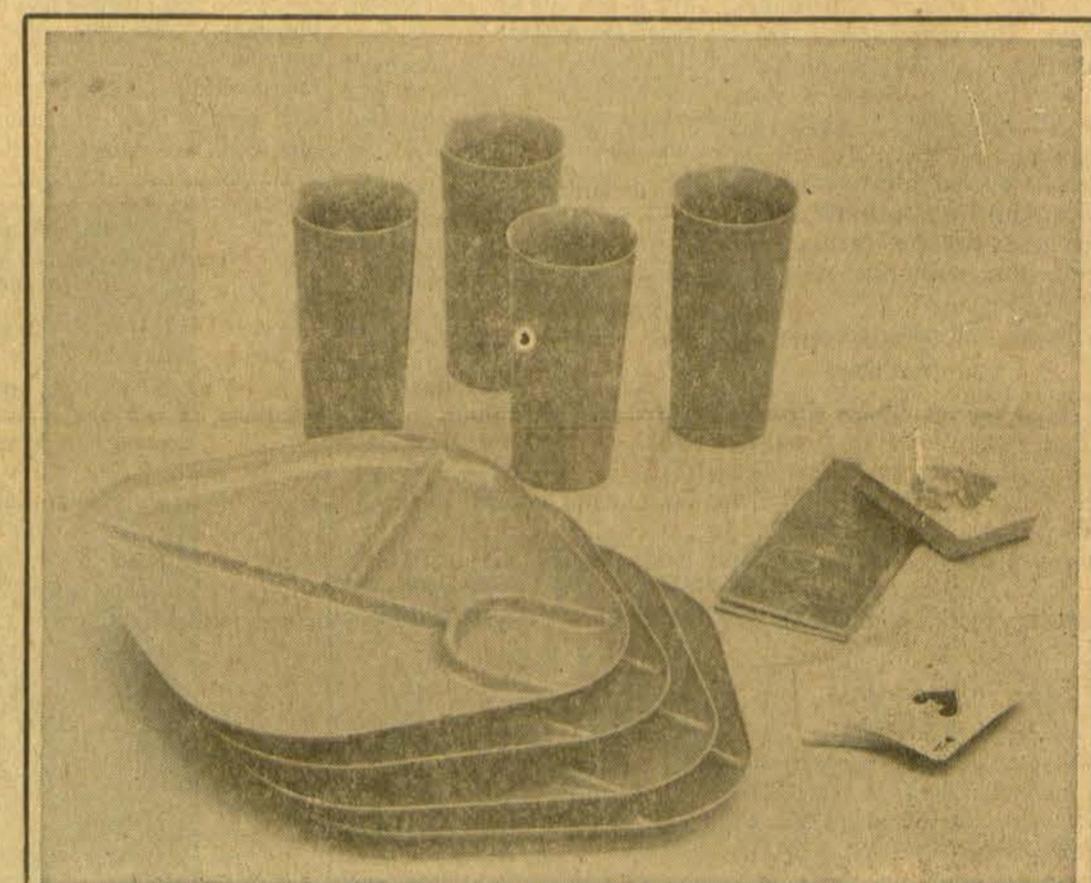
Praneša atidarymą gyvulių ligoninės

MARQUETTE ANIMAL HOSPITAL

3540 W. 63rd Street, Chicago, Illinois 60629

PHONE — 778 - 2940

VALANDOS: 9 iki 12 ir 4 iki 7; šeštadi. 9 iki 3. Uždaryta trečiad. ir sekmadi. Skubumo atveju galima kreiptis bet kada.

Kviečiame į talką!

Lietuvių Enciklopedijos leidinyje išleidus eilę vertingų ir kažin ar be-pakartojamu leidiniui, iš naujo sutelkėjėgas prie ENCYCLOPEDIA LITU-ANICA, kurios bus 5 tomai. I-sis tomas yra jau išleistas. Malonai kvie-čiame į talką ją užsipernumeruojant.

Cikagoje prenumeratas priima:

Draugo, Naujienų, Barcaus, Margu-čio, Jaunimo Centre pas p. Rožan-ka istagine, Marginų ir p. Tvero Krautuvėse.

Iš ankstiau išleistų leidinių dar tu-

time:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 to-

mai,

2. Vincos Krėvės Raštai — 6 tomai,

3. Mūsų Lietuva — 4 tomai.

Tai yra vertingos dovanos bet kuri-

ja proga. Jų kainos yra žemos, leid-

džiant darbų kainotų beveik dvigubai.

Nedelsiant užsisakykite, nes at-

sargos yra nedidelės.

Adresas:

JUOZAS KAPOCIUS
361 W. Broadway, P. O. Box 95,
So. Boston, Mass. 02127, USA.

Tel.: leidyklos (617) 268 7730,
Namy (617) 282-2759. (sk.)

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpiaustytu paveikslu rėmai—pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai—metalu aplieti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

Yours Free...
“Gambler” Dishware,
for leisure living
From the “accessibles”

Vasarą gyvenimas ramesnis, o su šiuo patogiu indų komplektu dar maloniu-

laipioleisite savo laisvas valandas. Keturių stiprios plastikos lėkštės ir puodeliai yra ypatą parankus valgyti kieme, papildymui, gegužinėse, ar šiaip pietaujant. Šis indų komplektas nedužta ir indams plauti mažinoj. Prie kiekvieno komplekto

priedų dar yra po dvi kalades kortų ir užrašamus knygeli. Kad gautumėt šią do-

vaną, terelkia tik atidaryti naują saskaitą su \$500,00 ar daugiau, arbą tokia su-

mą pridet prie jūsų dabartinės saskaitos. St. Anthony Savings turi platų pasi-

rinkimą įvairių taupymo planų, pritaikintų bet kokiemis taupymo reikalavimams.

Tik viena dovana teuduodama šeimai; pasiūlymas baigsis liepos 12-tą; dovanos nesiunčiamos paštu. Skambinkite arba atvykite dar šiandien.

Saint
Anthony
Savings

1447 South 49th Court

Cicero, Illinois 60650

JOSEPH F. GRIBAUSKAS, EXEC. SECY

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D.C.

NAUJI LEIDNIAI

— AIDAI, 1970 m. gegužės mėn. Nr. 5. Mėnesinis kultūros žurnalas. Redaguoją Juozas Girmius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122. Leidžia lietuvių pranciškonai. Administruoja Benvenutas Ramanaukas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Metinė prenumerata \$10.00.

Natūras žurnalo numeros pradeda mas neseniai mirusio istoriko Prano Pauliukonio straipsniu "Lietuvos valstybės pagrindus tiesiant". Raštas skirtas Steigiamojo Seimo 50 metų sukakčiai. Tai gana spalvingas ne tik ano istorinio seimo, bet ir nepriklausomybės pradžios visų problemų, sunkumų ir ryžtingų pastangų paveikslas. Stai čia iš jo sumėsime tik vieną smulkmeną, kurį įdomi kaip tam tikra analogija, ypač šiandien, kada tik ką pasibaigę čionykiščiai rinkimai į JAV Lietuvui. Bendruomenės Taryba, vienam kitam lyg ir būkstaujant dėl kai kuriu, Tarybony išrinktų jaunumo. Pažiūrėkime tik iš 1920 metais išrinktų Steigiamojo Seimo atstovų amžių. Seime iš viso buvo 112 atstovų. Iš jų tik 8 buvo peržengę 50 metų. Tuo tarpu net 29 (tuigi daugiau negu ketvirtadalis) buvo nepraskę 30 metų. O Steigiamojo Seimo atstovų amžiaus dauguma (net 75 iš 112) buvo tarp 30-40 metų. Ir toks, palyginti jaunas, Steigiamasis Seimas sugėbė nutiesti naujai valstybei pagrindus ir suredaguoči tokia konstituciją, apie kurį dar ir šiandien universitetų teisių fakultetos kalbama kalp apie pavysdinę. Tad neypkti, o tlk nusisypoti reikėtų ištu, kurie mano, kad šiemet išrinktieji keturdešimtmiečiai LB tarybos narių yra dar "vaikai".

Kituose "Aidų" puslapiose dar randame K. Bradūno naują eileraččių pluoštą, Vlado Jakubėno šešmetinio Verdi "Likimo galios" lietuviško pastatymo Chicagoje muzikinį aptarimą: randame taipgi labai pravart simpoziumą "Kartu skirtumai mūsų išeivijoje", kurį turėtų atidžiai perskaityti tiek jauniams, tiek senimais. Apžvalginėje žurnalo dalyje aprašomos Lietuvijos studijų dienos Australijoje; minima dail. Vac. Rato 60 metų amžiaus jubilejus (numeris ir iliustruotas jo darbais); vedybinį miražą aiškinia A. Paškus; duodama plati Lietuvos išleistų knygų apžvalga.

— Dr. Domas Jasaitis, NACIONALSOCIALISTINIS IR KOMUNISTINIS GENOCIDAS LIETUVIOJE. Atspaudas iš L.K.M. akademijos "Suvažavimo darbų" VI t. Roma, 1969. 58 p.

Dr. D. Jasaitis kruopštus spaudos darbininkas, abudu tuos genocidus Lietuvoje pats stebėjęs, taigi šis jo studijos darbas duoda daug medžiagos. Pradžioje aptarita genocido reiškiniai istorijos bėgyje. Išryškina nacių principus, pagal kuriuos buvo nusistatyta išnaikinti žydus ir dalį gyventojų rytiniose kraštuvose. Naciai vykdė net ir savūjų priverstinę eutermaziją, naikindami psichiškai nesveikus, nepagydomus. Anot autorius, naciai sukurė savo tišką "genocido pramonę", kurios aukomis krito apie 20 mil. žmonių, ju tarpe apie 5 mil. žydų. Auto-

LIETUVISKAS RESTORANAS, kuriamo GAMINAMI LIETUVISKI VALGIAI. Atdara nuo 6-ros valandos ryto iki 8-tos valandos vakaro. Pirmadieniais uždaryta "PALANGA" RESTAURANT 6918 So. Western Ave. — GR 6-9758 JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Saviminkai

— JUODOJO PASAUPIO SUKILIMAS. Spaudai paruošė S. Michelsonas. Išleido "Keleivis", 636 E. Broadway, South Boston, Mass. 1970. Kaina \$2.00. Tai įdomiai aprašyta juodojo žmogaus istorija ir šiandieninė šios rasės padėtis Afrikoje ir kitur pasaulyje.

— PASAULIO LIETUVIS, 19-70 m. kovo - gegužės mėn. Nr. 10-46. Leidžia Pasaulio liet. bendruomenės valdyba. Redaguoja Stasys Barzdžius. Redakecijos adresas: 18-308 Hiller Ave., Cleveland, Ohio, 44119. Pinigus siūlyti: Antanas Gailiūnas, 17516 Neff Road, Cleveland, Ohio, 44119. Prenumerata metams \$2.00, atskiras numeris 30 c.

— PIRMIEJI ŽINGSNIAI, 1970 m. birželio mėn. Nr. 5. K. Donelaičio lituanistikos mokyklos Chicagoje mokinių laikraštis, iliustruotas 32 ps.

— BENDRADARBEIS, 1970 m. Nr. 14. Tai Putnamo seselio informacinis leidinys apie jų veiklą, mergaičių bendrabučius, stovyklas ir kt.

— AKIRACIAI, 1970 m. balandžio mėn. Nr. 4. Atviro žodžio mėnesis. Redaguoja redakcinis kolektyvas. Adresas: 6821 South Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata JAV \$5.00, kitose krastuose \$6.00.

— KNOW YOUR ENEMY — COMMUNISM. Exhibit by Lithuanian American Council, Inc. U.S.A., 1970. Tai neseniai Chicagoje, Sheraton viešbutyje, išvykios genocido parodos vadovas ir informacinis leidinys, kurio puslapiai užkloti parodos eksponatų nuotraukomis ir jas aiškinančiu tekstu. Lei-

dins didelio formato 84 psl. Jis bus jvairiai atvejais gana parankus ir parodai pasibaigus.

— 20. Dvidešimtmetis yra pavaidintas puošnus 24 psl. leidinys, minintis New Yorko tautinių šokų grupės 20 metų sukaktį. Jubiliejinių leidinų redagavo Keštutis Cerkevičius. Viršelis pieštas dail. Prano Lapės. Kaina 1 dol.

— PLUNKSNA, 1970 m. Nr. 4. Rochesterio lituanistikos mokyklos vienkartinis leidinys. Redagavo Altona Kiršteinienė. Iliustravo N. mai.

Draugienė. Spausdino Bronius Kroky.

— MŪSŲ KRAITIS. Moksleivių metraštis. 1969-1970 mokslo metai. Išleido Kristijono Donelaičio aukštesnioji lituanistinė mokykla Chicagoje 1970 m. Tai didelio formato, mokyklos veiklą gausiomis nuotraukomis iliustruojantis 97 psl. leidinys. Žodinių tekstų sudarė mokiniai straipsniai, literatūriniai bei kitų temų nagrinėjimai ir pačių moksleivių literatūrinės kūrybos bandymai.

Kultūrinė Kronika

• Dr. Feliksas Andriūnas ruo-

šia a. a. dail. Adalberto Staneikos monografiją. Apie tai gana išsamų straipsnį idėjo Sperry Rand bendrovės laikraštis "Už NIVAC News". Dr. Andriūnas dirba tos bendrovės laboratorijoje Philadelphiaje. Minėtas laikraštis ne tik idėjo straipsnį, bet ir dailininko Staneikos kūriniu nuotraukas pirmame ir antrame puslaply (autoportretą). Pažymima, kad F. Andriūnas dabar meninėje surasti visus dail. paveikslus ir kontaktuoja žmones, kurie juos buvo įsigijo.

Dail. Staneika buvo dr. Andriūno patėvis ir "UNIVAC News" spausdina daktaro prisiminimus apie dailininką. Laikraštis pažymi, kad dr. Andriūnas studijavo Vyt. Didžiojo universitete Lietuvioje ir Alberto

Liudviko universitete, radijo elektronikos mokykloje. Vokietijoje, gaudamas filosofijos daktaro laipsnį. Straipsnyje aprašomi kai kurie dail. Staneikos paveikslai, pvz. kunigo su katedros vaizdufone, iškeliant renesanso architektūros grožį. Pažymima, kad dail. Staneikos mego muzika, mėgo piešti portretus, bet tik asmeny, kurie buvo raiškesni drobėje, ir negailėdavo laiko bei pastangu portretus išbaigtai. Tai buvo ne komersantas, o kūrėjas menininkas. Dr. Andriūnas cituoja a. a. dail. Staneikos aukštąs pažiūras į meną. Velionis kalbėdavo, kad menas prasideda ten, kur baigiasi materialinė realybė. Menas yra svečias iš kita pasaulio. Paveikslas turi būti tyloje ir nuoširdume giliai išjaustas, tik tada jis prabyla į žiūrovą. (J. Daugl.)

KODĖL ALKANAS

TUR BUT, BIJO

— Tėveli, tu bijai kiškių?

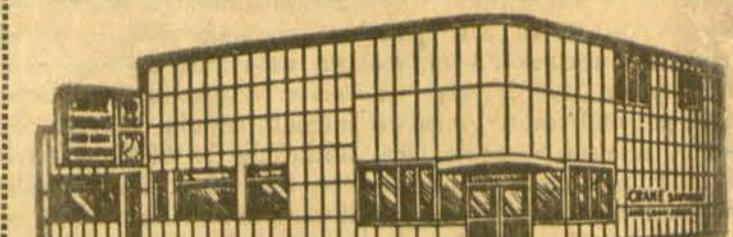
— Nel!

— Tai kodėl, eidamas jū me-

— Aš esu alkansas.

— Ką turėjai pietums?

— Svečių.

**CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LAFAYETTE 3-1083
PLenty of FREE PARKING SPACE

5 1/4 %

5 %

Mokamus už Viečių Metų Certifikaty siskaitas Minimum \$5,000.00

Naujas ankštasis dividendas mokamas už investavimo siskaitas.

PINIGAI INESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. r. ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 6 v. v. SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatu, šaldytuvų ir kt. namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BEETULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEELEY 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad, trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekundad. atdara nuo 11 iki 6:30 val. po pietų.

Fotografas žavioms nuotakoms

The Paul Studio

MODERN. FOTOGRAFO NAMAI.

SEIMOS PORTRETUS IR VISOKIŲ PROGŲ NUOTRAUKAS

3213 So. Morgan St.
Chicago, Illinois 60608
TEL. Yards 7-5858

SAVERS SAVE. SPECULATORIS WORRY.

WHAT IT MEANS TO BE A STANDARD FEDERAL SAVER ...

Starting a savings account with Standard Federal is the beginning of a new experience ... an experience of complete confidence and assurance. It's the big reason so many savers come to Standard Federal.

They are confident in the management which has made Standard among our nation's most respected and strongest savings institutions. They know they can get their hard-earned savings whenever they need them. Our record of over 61 years of safety and ready availability of funds gives them confidence in knowing that they can have their money at any time. And what is equally important is that they will get back every dollar they saved in full ... plus interest (currently the highest rates allowed by law).

If you are looking for a good, sound, proven investment, free of the dangers of wild market fluctuations, consider a savings passbook or certificate account at Standard Federal. Join the over 60,000 savers who can look with satisfaction and assurance to a growing insured savings account at this outstanding savings institution — Standard Federal.

CERTIFICATE ACCOUNTS	ANNUAL YIELD	ANNUAL RATE	MIN. BALANCE	MIN. TERM
DEFERRED INCOME PLAN ALSO AVAILABLE	6.18%	6.00%	\$5,000	TWO YEARS
	5.92%	5.75%	\$1,000	ONE YEAR
PASSBOOK ACCOUNTS	5.39%	5.25%	\$50	3 MONTHS
can be added to at any time	5.13%	5.00%	NONE	NONE

- Highest savings interest rates allowed by law
- Compounded Daily (Paid Quarterly)

ASSETS OVER \$145,000,000. ■ RESERVES OVER \$12,400,000.

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 847-1140

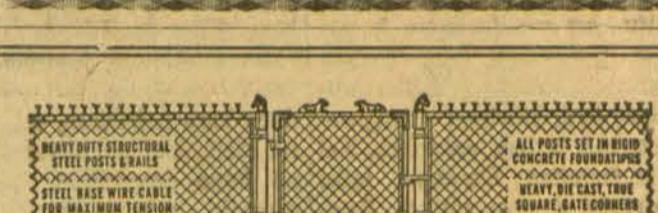
SERVICES ■ A Variety of Insured Savings Plans ■ Home Mortgage Loans ■ Christmas Club Accounts

Vacation Club Accounts ■ Travelers Checks ■ United States Savings Bonds

■ Free Savings Transfer Service ■ Free Parking

OFFICE HOURS ■ Monday & Thursday, 9 a. m. to 8 p. m. ■ Tuesday & Friday, 9 a. m. to 4 p. m.

■ Saturday, 9 a. m. to 12 Noon ■ Wednesday, no business transacted

ALUMINIJAU RYNOS (Gutters)
vandens nubėgimui.

Nerūdija ir nereikla dažyti.

T V O R O S: įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno, įvairių spalvų.

S T O G E L I A I :

DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų — K. Butkaus konstrukcijos.

Naujausi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.

FORMICA KABINETAI

KOSTAS BUTKUS

Telef. — Prospect 8-2781

KULTURINĖ KRONIKA

Aštuontojo ateitininkų kongreso 1970 metų rugsėjo 4-7 dienomis Chicaguje programa

Penktadienis, rugsėjo 4 d. — Javimo centre.

4:00 - 6:30 Registracija ir informacija.

5:30 - 6:30 Kava ir užkandžiai.

6:30 Religinio meno parodos atidarymas.

7:00 Literatūros vakaras — rengiamas ateitininkų studentų Korpl Satrijos.

9:00 Susipažinimo vakaras ir šokai — groja du orkestrai.

Šeštadienis, rugsėjo 5 d. — Javimo centre.

8:00 Registracijos tasa.

9:00 - 11:00 Iškilmingas posėdis Kongresos atidarymas — dr. P. Kisielius.

Invokacija.

Garbės ir darbo prezidiumų kvietimas.

Mandatu ir rezoliucijų komisių sudarymas.

Sveikintimai raštu.

Paskaita — dr. A. Damušis.

11:30 Darbo posėdis.

AFV-bos pranešimai.

Sajungų pirminkinė pranešimai.

At-kų Šalpos fondo pranešimas.

"Ateities" žurnalo pranešimas.

Pasisakymai dėl pranešimų.

2:00 - 3:30 Simpoziumas: "Ateities sajūdžio prasmė ir kryptis" — moderuoją V. Kleiza.

8:00 Koncertas — Orchestra Hall, 220 S. Michigan Ave.

M. K. Ciurlionio simfoninė poema "Jūra".

V. Jakubėno "Miško šventė".

Atlieka Chicagos simfoninis orkestras. Diriguoja prof. V. Marijosiūs.

Beethoveno Koncerta Nr. 1,

C Maj. Op. 15 pianinu išpildo A. Smetona.

Ištraukos iš Beethoveno opebos "Fidelio".

a) "O dékui jums, gerieji žmonės" — tercetas: D. Stankaitė, S. Baras ir J. Vaznelis.

b) "Geros vilties trimtas" — kvartetas: D. Stankaitė, S. Baras, A. Brazis ir J. Vaznelis.

Sekmadienis, rugsėjo 6 d. — Javimo centre

9:00 Darbo posėdis.

Konstitucijos pakeitimai.

Nutarimai bei rezoliucijos.

11:00 Užbaigos iškilmingas posėdis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Ateitininkų Federacijos vado dr. J. Pikiūno kalba.

Jubiliejinė deklaracija,

Prezidiumo pirminino užbaigos žodis.

Igno Malciaus konservatorijos baigimo rečitalyje

Igno Malcius iš prigimtis buvo apdovanotas malonus tenorū. Bestudijuodamas V. D. universitete, jis mokėsi ir Kauno konservatorijoje pas prof. Marinį. Susiginkčius savo profesoriui, jis nuėjo pasiaiškinti pas tolaičinių konservatorijos direktorių prof. Grudą, kuris, neįsklausę studenčio nuomonės, beapgalvė palaikė prof. Ignas Malcius tada pastraiki iš konservatorijos, nutraukdamas dainavimo studijas, bet neutraukė vidurinio ryšio su ta meno šaka. Jis kūrė Amerikoje, dirbdamas kaip chemikas, I. Malcius prieš keletą metų istojo į Chicagos konservatoriją, pasirinkęs dainavimą specialybę.

Penktadienį, birželio 5 d. vakare jam teko viešai pademonstruoti savo darbo vaidius: Nelson Memorial Hall — neįprasta salėje, 7 aukštė Fine Arts Building pastate, į kurį, neseniai buvo iškabėto "Ezérėlis" (Fausto Kiršos nugriovus ilgametę tos mokyklos pastatą).

Programa buvo persiūta Chicago Conservatory — įvyko Igno Malcius rečitalis bakalauro laipsniu įsigytu.

Rečitalis buvo viena anglų kompozitoriaus R. Quilter daina ir amerikiečio Richard Hageman "Do not go, my love"; buvo įdėtos dvi lietuvių kompozitorų dainos — viena P. Sarpaus ir, kaip naujės muzikos pavyzdys — Vlado Jakubėno "Ezérėlis" (Fausto Kiršos nugriovus ilgametę tos mokyklos pastatą).

Programa buvo persiūta Chicago Conservatory — įvyko Igno Malcius rečitalis bakalauro laipsniu įsigytu.

Igno Malcius atliko šią nelengvą programą muzikališkai, su stiliumi nuaudintin, nerodydamas nuo vardo, o antroje dalyje ypatingai įsidainuodamas. Po ypač nuotaikiniais gražiai pavaldytu balsu, malonus tenorū, lyrinio charakterio, ir bent šioje salėje — visai skambu ir našu. Jis išpildė daugiau valandos trukusią programą, kurioje, pagal mokyklos kurso reikalavimus, visokių svarbiausių laikotarpį ir rūšių vokalinės muzikos pavyzdžiai. Is klasiku girdėjome "Ombrā maifū" (Largo) G. Fr. Haendelio; po to sekė dvi naujės, bet baroko laikotarpį sekancio amerikiečių kompozitoriaus Donaudy dainos, jų tarpe populiario "Vaghissima sembianza". Is vokiečių klasikų — vienas R. Schumanino romansas, nuotaikingo Fr. Schuberto "In der Nacht" ir jo gar-

sio serenade; pirmoji dalis užsi- baigė Lenskio aria iš P. Čaikovskio operos "Eugenijus Onieginas".

Antroje dalyje buvo viena anglų kompozitoriaus R. Quilter daina ir amerikiečio Richard Hageman "Do not go, my love"; buvo įdėtos dvi lietuvių kompozitorų dainos — viena P. Sarpaus ir, kaip naujės muzikos pavyzdys — Vlado Jakubėno "Ezérėlis" (Fausto Kiršos nugriovus ilgametę tos mokyklos pastatą).

Programa buvo persiūta Chicago Conservatory — įvyko Igno Malcius rečitalis bakalauro laipsniu įsigytu.

Igno Malcius atliko šią nelengvą programą muzikališkai, su stiliumi nuaudintin, nerodydamas nuo vardo, o antroje dalyje ypatingai įsidainuodamas. Po ypač nuotaikiniais gražiai pavaldytu balsu, malonus tenorū, lyrinio charakterio, ir bent šioje salėje — visai skambu ir našu. Jis išpildė daugiau valandos trukusią programą, kurioje, pagal mokyklos kurso reikalavimus, visokių svarbiausių laikotarpį ir rūšių vokalinės muzikos pavyzdžiai. Is klasiku girdėjome "Ombrā maifū" (Largo) G. Fr. Haendelio; po to sekė dvi naujės, bet baroko laikotarpį sekancio amerikiečių kompozitoriaus Donaudy dainos, jų tarpe populiario "Vaghissima sembianza". Is vokiečių klasikų — vienas R. Schumanino romansas, nuotaikingo Fr. Schuberto "In der Nacht" ir jo gar-

Igno Malcius atliko šią nelengvą programą muzikališkai, su stiliumi nuaudintin, nerodydamas nuo vardo, o antroje dalyje ypatingai įsidainuodamas. Po ypač nuotaikiniais gražiai pavaldytu balsu, malonus tenorū, lyrinio charakterio, ir bent šioje salėje — visai skambu ir našu. Jis išpildė daugiau valandos trukusią programą, kurioje, pagal mokyklos kurso reikalavimus, visokių svarbiausių laikotarpį ir rūšių vokalinės muzikos pavyzdžiai. Is klasiku girdėjome "Ombrā maifū" (Largo) G. Fr. Haendelio; po to sekė dvi naujės, bet baroko laikotarpį sekancio amerikiečių kompozitoriaus Donaudy dainos, jų tarpe populiario "Vaghissima sembianza". Is vokiečių klasikų — vienas R. Schumanino romansas, nuotaikingo Fr. Schuberto "In der Nacht" ir jo gar-

Kas tik turi gerą skoni,

Viską perka pas Lieponi!

LIETUVIŲ PREKYROS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
A. LIEPONIS

Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
Pirmadienais ir ketvirtadienais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vnt. Sekmadienais nuo 12 iki 5 val. vnt.

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-COOEDATED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE.

REAGUOJA ST. SEMENIENE, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

ONA KRIKŠČIŪNIENĖ

Penkeriems metams nuo jos mirties praėjus

Mirtis... jos paslapties skraistės dar nieks nėra pakelės. Žmogus girsta, gyvena ir nueina į amžiną užuomaršą.

Tačiau, stebint gyvenimą, atrodo, kad žmogus ne visiškai miršta tuo momentu, kada užmerkia akis ir sustingsta. Jis dar ilgai yra gyvas savo artimu, savo būčiuliu atmimine. Didieji šio pasauly, menininkai, rašytojai, filosofai per savo kūrinius mūsų tarpe lieka šimtus ir tūkstančius metų reikšmingesni už milijonus žemės kurmių, dar tebetrypiantios planetos paviršiu.

Adomas Mickevičius "Vėlinėse" yra kažkai panašiai rašęs:

"Kokia gera mergina,
prisimena kas dieną.

"Kokia gera mergina,
prisimena kas savaitei!

prisimena kas mėnesi.

prisimena kas metai..."

Taip, vis rečiau mini velionių artimieji, pagalaujasi jį pamiršta. Ir tik kai iš šio pasaulyo išeina paskutinis, kurio vaizduotė, kurio širdy buvo jis gyvas, tada tik ateina visiška žmogaus mirtis.

Ona Krikščiūnienė tebera gyva daugelio mūsų atmimine. Dažnai ją prisimena ir pasigendame jos.

Neelinis ji buvo žmogus. Plači pažiūrų ir plačiai gyvenimą pažinus.

Gimė ji 1895.IV.29 žemaičių ūkininkų Petrauskų šeimoje. Ūkininkai buvo pasiturę, bei šeima gausi. Iš pat mažumės teko Onutei pažinti ir išsiairominti, kas tai yra kietas darbas, pareiga, atskingumas, pagarbumas. Gaivaliskas noras mokytis nugalėjo materialinius sunkumus. Ir šalti ir įvairius nepritekliai patyrusi, ji baigė gimnaziją, pirmojo karo metu prasiveržė iš chao paskendusios Rusijos per Švediją į Šveicariją. Istojo į Friburgo universitetą ir, būdamas tvarkinga, logiško proto, iš pradžių studijavo matematiką, paskui perėjo į istoriją. Mokėsi, į viską įsigiliindama, stengdamasi tvirtai žinias išgyti. Gavus universiteto diploma, 1922 m. gržo į Lietuvą, skubėjo savo gautus patyrimus ir mokslo perteikti jaunimui, kurį taip pukiai pažinojo, suprato ir atjautė. Tapo mylinto ir mylimo mokytojai gimnazijose, Kauno Meno mokykloje.

Sukūrė šeimą, čia parodydama savo nuoširdžią toleranciją: pati visą gyvenimą buvo ištikima ateitininkė, priklausiusi daugeliui katalikiškų organizacijų, susituokė su vyru skirtingu pažiūrų. Jurgis Krikščiūnas buvo liudininkų šulnas, religijai nepriešingas, tik kai taip ją supratęs. Užaugino drauge tris vaikus, dorus, gerus lietuvius.

Jaučiųsi pati patyrusi daug vargo, visad visus atjautė, ypač mokslo siekiantį kaimo jaunimą. Savo žiniomis, aiškiu protu buvo tikru ramsčiu Marijai Nemeikšaičiai jos darbe — Motinos ir vaiko draugijoje (1929 jos pirmiminė, paskui ilgametė vicepirmininkė).

Pirmaoji pažintis su spauda

Panaudojome karta namų darbu ir tokį dalyką: išskipti iš liečio". Pakištė šiu metų viršeliai su turinėti laikraščio paveikslą ir jį džiaugsmu kvečia imti laikraštienės penkiai sakiniams aprašyti tėli į rankas. Tai vaiko vaizduo-

lus baigusių moterų draugijoje ir Sofijos Čiurlionienės įkurtoj tarpautinėj Mergaičių būčiulų draugijoj, Artimai bendradarbiavo su mokytojų kolektivu humaniško direktoriaus Jono Barono vadovaujamoje Kauno III-je gimnazijoje — kaip tėvų Komiteto atstovė, nes ten mokėsi visi jos vaki.

Vakarų Europos pažinimas, rusų, vokiečių ir prancūzų kalbų mokėjimas daug jai padėjo, kai jos vyros 1939 m. tapo Žemės ūkio ministrė. Bendraudama su užsenamų diplomatais, galėjo juos tinkamai informuoti apie Lietuvą ir žadinti jai palankumą netik Kaune, bet ir tarptautinėje aeronoje, lankydamas Prahą ir

Atėjo karas, okupacijos. Čia gi rūpestis dėl savo šeimos saugumo, gyvybės, čia globojimas per sekojiamujų, rizikuojant savo likimui.

Tremties tragedija. Skurdas. Panika. Nustotis viso gyvenimo sukauptas materialinius turtas. Bet

Karšta feministė, kovojo už moterų teises, daug iniciatyvos pradėdama Aukštuoju moks-

lės atgaiva. Supratę, bent dalių, kiek varsta redaktorė, kad turinys būtu mažuji lengvai skaitymas, atradome ir mielai skaitytom klasėje skaitinėlių. Berniukai ypač žavėjosi A. Barono "Vėliava medyje", mergaitės keliamo mintimis su R. Rasos "Keline i pasakų pasauli", o visi noriai deklamavo R. Jotvingytės "Velyku belaukiai". "Eglutės" puslapiuose vaikai susipažsta su rašytojais. Net nuostabu, kaip gerai jie prisimena joje rašančiųjų ar piešiančiųjų vardus ir pavardes. Gal ir yra gražiausia padėka rašytojui vaiko atmintyje užsilieki jam svarbi pavarde.

Lituanistinė šeima

Šeštadienio mokykloje vaikai nėra vien tik atsitiktiniai vieno šeštadienio ryto draugai. Mokytojo nuolatinis kartojimas, kad mus visus riša ne tik ta pati kalba, paprociai, bet ir siekmai, iجاuna vaikuse tikrą supratimą. Jie atneša visus savo rūpesčius, vargus į klasę. Jie dalijasi visais svarbesniais jų gyvenime ivykstančiais momentais. Gimė sesutė — visa klasė džiaugiasi. Mirė Lietuvoje senelis — visa klasė meldžiasi. Vyresniajam broliui koja nusilažus, mes visi liudėjome. Mokiniai sunkiai operacija padarius, linkėjome sveikatos. Tie atmintini ivykių, rodos, tik svarbūs vienai, tam tikrai šeimai, iجاuna auklėjamas reikšmę lituanistinėje klasėje. Tai vienas keliais į pasitikėjimą save draugais.

Ar gali būti šviesesni metai? Taip, mes išėjome programą — išmokome skaiti, rašyti, atpažinti, linksniuoti. Tačiau dar priedome į du prasmingus žodžius: pasitiketi ir atjausti. Tai mūsų šviesiuos metų gyvenimo pakopa.

— Pakol moterys jaučiasi galinčios vyru skaityti tarytum knygas, dar nieko. Vis dėlto neilgai taip būna. Po to jos panorsa tas "knygas perrašyti" pagal savo redakciją.

MŪSŲ ŠVIESIEJI METAI

GAILUTĖ VALIULIENĖ

Užsisklendė mokyklų durys, Dauguma atrado savo namuose nutilo vaikų klegesys prieangiuose, ir lengvijų mašinų eilės nebelaukia išbėgančių mokinukų pasitikti.

Ne vienas tévas, pažvelges į visus metų sąsiuvinius, pastebės padarytą pažangą. Ne viena mama pasidžiauga skardesniu dukros veikėjų nuotraukas, aprašydamas skaitymu, ar knygų pamėgimą. Atsisras į tokiu, kurie su nuoširdumu padėkos mokytojui. Tai daugiausia gerų mokinų tévai, nes vaiko noras mokytis išauga temos. Sunku buvo atrinkti geriausius. Čia išmokome svarbiausio aspekto — ką reiškia sumanus redaktorius? Koks išmintingas turėti būti ašmuo, kad atrinktu tai, kas vertingiausia ir svarbiausia. Redaktoriaus supratimas ir reikšmė igavo nepaprastą svarbą. Kai kas net pasigyrė vienoje gatvėje su redaktoriu.

— Pakol moterys jaučiasi galinčios vyru skaityti tarytum knygas, dar nieko. Vis dėlto neilgai taip būna. Po to jos panorsa tas "knygas perrašyti" pagal savo redakciją.

— Pakol moterys jaučiasi galinčios vyru skaityti tarytum knygas, dar nieko. Vis dėlto neilgai taip būna. Po to jos panorsa tas "knygas perrašyti" pagal savo redakciją.

— Pakol moterys jaučiasi galinčios vyru skaityti tarytum knygas, dar nieko. Vis dėlto neilgai taip būna. Po to jos panorsa tas "knygas perrašyti" pagal savo redakciją.

— Pakol moterys jaučiasi galinčios vyru skaityti tarytum knygas, dar nieko. Vis dėlto neilgai taip būna. Po to jos panorsa tas "knygas perrašyti" pagal savo redakciją.

darbias, kuriuos likimas nubloškė į tą patį Detmoldo miesteli, dėsto skubiai suorganizuotosiuose Vaikų darželių auklėtojų kursose, vėl skaito paskaitas, savo optimizmu palaičio ne vieno silpniesnio tremtinio morale.

Bet — nauji gyvenimo smūgiai trenkia. Liga pakerta vyro gyvybę. Seka liūdnė ir karti našlys-tės dalia...

Isikūrimas Amerikoje. Vaikai eidžia motinai dirbtį fizinio arbo. Ji vėl mokytoja, jungiasi į eilę organizaciją, gyviai veikia. Tačiau liga ima graužti sveikatą. Padarytoji operacija „rodos, pašalino“ pavyo gyvybei. Slenka metai, atrodo, gyvenimas eina normaliu keliu. O pasislėpęs kažkoks virusas nejučiomis ardo organizmą. Pamažėle jos jégos senka. O kaip jai dar norėjo gyventi! Kaip džiaugėsi jai visuomenės rodomu dėmėsiu 70 metų sukaktvių proga! Dar savaitę prieš mirti vaikščiojo po kambarį ir kartoto...

„Šiandien jaučiu, kad pradedu iau taisytis...“ Artimieji žinojo, kad jos valandos suskaitytos. Tyčio. Ir netrukus jos nebėtėkome. Mirė Ona Krikščiūnienė 1965.VI. 21 Chicago, šeimos ir būčiuliu apraudota.

Mirė, bet mes ją atsimename. Ji vis dar gyva, ir ilgai bus gyva mūsų mintyse.

Vanda Sruogienė

Rankšluostėlis. Šoka New York Tautinių šokių grupė savo 20 metų jubiliejiniame koncerte.

Nuot. V. Maželio

Varnų Montessori centras

JOANA KRUTULIENĖ

Suaugęs gali apginti savo krašta ir apsaugoti jo sienas, bet tikrai vaikas gali išlaikyti dvasinę vienybę per to krašto kalbą.

Maria Montessori.

Šiandien visų mūsų bendraida įdėja ir tikslas yra išlaikyti lietuvišką dvasią ir likti lietuviškais.

Dažnai klausame, kaip ugdyti jaunąją kartą į lietuvišką kultūrą? Atsakymas būtų: sutelkti visas jėgas į priešmokyklinius amžius, kad vaikas per dvasinę vienybę ir kalbą išsijungtu į tau-

tinį.

Kūdikystės laikotarpis yra begaliniškės reikšmės. Pastaruju 15-20 metų laikotarpyje pasirodė ei-

Montessori ypatingą dėmesį kreipia į judėjus. Jos nuomone,

kreipia į judėjus. Jos nuomone, mokyklos, susikaupimas, spontaniškumas, charakterio lavinimas — įmanomas tik per judėjus.

Montessori ypatingą dėmesį kreipia į judėjus. Jos nuomone,

kreipia į judėjus. Jos nuomone,